

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์กับสังคมตามบทบาท และหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างสงบสุข ซึ่งการให้ผู้เรียนมีความสามารถดังกล่าวได้จำเป็นต้องจัดมวลประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใน 5 กลุ่มประสบการณ์ ดังนี้

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2535 : 1 – 2)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย และคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ไขปัญหาของชีวิต และสังคมโดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างนิสัย ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน และความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นกลุ่มประสบการณ์หนึ่งใน 5 กลุ่ม ที่จัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในด้านอนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติโดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหา และสามารถนำประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535 : 1-2)

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดความมุ่งหวังวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนี้

1. มีความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนได้ถูกต้องในด้านสุขภาพอนามัยทางร่างกาย และ จิตใจทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
2. มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับสังคมและธรรมชาติ มีนิสัยใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
4. มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
5. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
6. มีความเข้าใจ เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. เข้าใจหลักการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบปฏิบัติในขอบเขตแห่งสิทธิเสรีภาพ
8. มีความภูมิใจในความเป็นไทย และความเป็นเอกราชของชาติ เทอดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535 : 25)

เมื่อพิจารณาจุดประสงค์ทั้ง 8 ข้อ กล่าวได้ว่ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากมุ่งหวังที่จะพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปพร้อม ๆ กันใน 3 ด้าน คือ (แรมสมร อยู่สถาพร, 2533 : 61-62)

1. พัฒนาตนเอง (ชีวิต) โดยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้สภาพอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณได้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว สามารถวิเคราะห์ลักษณะและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
2. พัฒนาอาชีพ โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐานในการทำงานมีนิสัยรักการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. พัฒนาสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชนสามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนรอบๆ บ้าน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 7) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไว้ดังนี้

1. มุ่งกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
2. เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะต่างๆ เช่น ทักษะกระบวนการ 9 ประการ และทักษะกระบวนการอื่นๆ ตามความเหมาะสม

3. มุ่งให้นักเรียนค้นพบ สรุป และหาเหตุผลด้วยตนเอง เช่น เลือกลงปฏิบัติหรือสรุปหลักการต่างๆ

4. จัดกิจกรรมให้นักเรียนทดลองปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ด้วยตนเอง

5. จัดกิจกรรมเพื่อให้หลักและแนวคิดที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เช่น ให้นำไปอ่านเอกสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ ตำรา จากห้องสมุด ถามผู้รู้ ฟังวิทยุ โทรทัศน์ สังเกตจากธรรมชาติตามประเด็นที่กำหนด แล้วให้อภิปรายและสรุป

6. ในส่วนของสาระเนื้อหาวิชานั้นให้ครูหาและสร้างขึ้นตามสภาพของกิจกรรมเรื่องหน่วยที่จะเรียนโดยอาศัยหนังสืออ่านประกอบ วารสาร หนังสือพิมพ์ สิ่งแวดล้อม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ควรให้มีการยืดหยุ่นได้บ้างตามสภาพของท้องถิ่น เรื่องที่จะสอนผู้เรียนแต่ละเรื่องควรเหมาะสมกับเนื้อหา ทักษะกระบวนการต่างๆ ที่มุ่งฝึกให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัยและระดับชั้น ความสนใจของผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมในรูปแบบต่างๆอันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนควรระลึกอยู่เสมอว่า การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนรู้ในขั้นต่อไป ไปทั้งในแง่ของการศึกษาเพื่อชีวิต การแก้ปัญหา การตัดสินใจ และการศึกษาในขั้นที่สูงขึ้น

จากการประเมินผลปลายภาค/ปลายปีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 – 2543 ของจังหวัดนครศรีธรรมราชในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2544 : 25) ซึ่งปรากฏผลดัง ตาราง 1 – 3

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของระดับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2541

กลุ่มประสบการณ์	ระดับผลการเรียน ปีการศึกษา 2541				
	0	1	2	3	4
ภาษาไทย	1.49	15.55	27.91	32.70	22.35
คณิตศาสตร์	8.34	25.05	26.62	21.88	18.11
ส.ป.ช.	0.21	15.05	29.87	34.26	20.61
ส.ล.น.	0.02	1.77	8.34	31.07	58.80
ก.พ.อ.	0.03	2.89	10.49	35.52	51.07
ภาษาอังกฤษ	6.96	24.47	24.45	23.76	20.36

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยร้อยละของระดับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2542

กลุ่มประสบการณ์	ระดับผลการเรียน ปีการศึกษา 2542				
	0	1	2	3	4
ภาษาไทย	0.47	16.09	28.28	32.49	22.67
คณิตศาสตร์	8.77	27.32	25.35	20.83	17.73
ส.ป.ช.	0.39	17.64	30.90	32.37	18.70
ส.ล.น.	0.19	2.12	9.10	30.49	58.10
ก.พ.อ.	0.11	2.90	12.33	36.33	48.33
ภาษาอังกฤษ	7.48	26.24	24.64	21.66	19.98

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยร้อยละของระดับผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2543

กลุ่มประสบการณ์	ระดับผลการเรียน ปีการศึกษา 2543				
	0	1	2	3	4
ภาษาไทย	1.93	16.76	27.55	30.69	23.07
คณิตศาสตร์	10.06	26.73	25.55	20.89	16.77
ส.ป.ช.	0.57	18.18	30.69	31.76	18.80
ส.ด.น.	0.13	2.27	10.36	32.33	54.91
ก.พ.อ.	0.13	4.15	12.95	36.75	46.02
ภาษาอังกฤษ	7.45	27.32	24.22	20.92	20.09

ที่มา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2544 : 25

จากตารางแสดงผลการประเมินดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในปีการศึกษา 2541 ค่าเฉลี่ยร้อยละของระดับผลการเรียนของนักเรียนที่ได้ 0 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 0.21 ในปีการศึกษา 2542 มีค่าเฉลี่ยร้อยละของระดับผลการเรียนของนักเรียนที่ได้ 0 เพิ่มขึ้นเป็น 0.39 และระดับผลการเรียนของนักเรียนที่ได้ 0 เพิ่มขึ้นทุกปีในปีการศึกษา 2543 เพิ่มมากที่สุด คือ ได้ค่าเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนที่ได้ ระดับผลการเรียน 0 เป็น 0.57 อาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่ประสบความสำเร็จอาจเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 67)

1. การสอนมุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการเรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริง
2. การสอนไม่เน้นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้าน การวิเคราะห์

สังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 2-3) กล่าวว่าสาเหตุการจัดการเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

1. วิธีการเรียนการสอนยังไม่ได้เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้าน การคิดสังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

2. โรงเรียนไม่สร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นอาณาเขตที่ขาดความสัมพันธ์กับชีวิตชุมชนทางไกลธรรมชาติ และแหล่งเรียนรู้ที่ปลูกเร้าบรรยากาศทางปัญญาครอบครัวและชุมชนไม่มีโอกาสร่วมคิด ร่วมสร้างกระบวนการเรียนรู้

3. การสอนยังเป็นพฤติกรรมที่จำเจ และพฤติกรรมถ่ายทอด สัดส่วนการฝึกปฏิบัติ การฝึกคิด และการอบรม บ่มนิสัย ยังมีน้อยกว่าการท่องบ่นเนื้อหา ผู้เรียนเคยชินกับการทำตาม เชื้อฟัง นิ่งนิ่ง จึงขาดความคล่องในการคิดแบบวิทยาศาสตร์ไม่ได้รับการปลูกฝังความภูมิใจใน ศิลปวัฒนธรรมของชาติ

จากที่กล่าวมาจะพบว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่ประสบความสำเร็จเกิดจากสาเหตุหลายประการซึ่งสาเหตุประการหนึ่ง คือ วิธีการเรียนการสอนยังไม่เน้นกระบวนการคิด

นักการศึกษาที่มีความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวพุทธศาสนาได้ศึกษาและพบว่าการสอนที่ให้นักเรียนได้ฝึกคิด เพื่อหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหา ข้อจำกัด ข้อบกพร่องต่างๆ โดยเฉพาะ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2535 : 36) ได้ศึกษาและให้ความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การแสวงหาวิธีสอน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิด “ความคิดในระดับสูง” โดยการสอนให้นักเรียนมองเห็นปัญหา รู้จักถาม พิจารณา การค้นหาเหตุผลและเสาะแสวงหาความรู้เพื่อเชื่อมโยงความคิดนั้นมีหลายวิธี วิธีหนึ่ง คือ วิธีคิดตามแนวโยนิโสมนสิการ ซึ่ง พระราชวรมุนี (2530, 35 – 36) กล่าวว่า เป็นวิธีคิดที่ใช้ได้มากในวิชา สังคมศึกษาเพราะเป็นวิชาที่พัฒนาคนได้ดีที่สุดวิชาหนึ่ง และการเรียนการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการ นั้น สุมณ อมรวิวัฒน์ (2531 : 54) เห็นว่าเป็นวิธีสอนที่สอดคล้อง กับเจตนารมณ์ของหลักสูตรปัจจุบันที่เน้นการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นการคิดและการปฏิบัติจริงเป็นหลักใหญ่ มีลักษณะบูรณาการของหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ หลักการแนะแนว และหลักการอื่นๆ อย่างผสมผสานกลมกลืน

จากงานวิจัยของ อารมณ กัญหาศรีวิกรม (2536 : 97) ได้ทดลองสอนโดยใช้วิธีสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ โดยใช้วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออกกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องสิ่งแวดล้อมพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ โดยใช้วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีความสามารถในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมสูงกว่านักเรียนที่สอนด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ประดิษฐ์ เดชนันท์ (2536 : 57) ได้ทดลองวิธีสอนแบบศรัทธาและโยนิโสมนสิการแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนแบบสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ ดีกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อังษณา ปุรินทรภิบาล (2537 : 89) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการ ในวิชาพลังงานกับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ หลังจากการทดลองนักเรียนกลุ่มที่มีระดับผลการเรียนต่ำมีทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มที่มีระดับผลการเรียนสูงและกลุ่มที่มีระดับผลการเรียนต่ำมีลักษณะการคิดแบบโยนิโสมนสิการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจและตระหนักถึงคุณค่าต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการ

อาลัย พรหมชนะ (2541 : 53) ได้ทดลองสอนด้วยวิธีสอนตามแนวโยนิโสมนสิการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องหลักธรรมทางพุทธศาสนาผลการวิจัยสรุปว่า หลังทดลองด้วยวิธีสอนตามแนวโยนิโสมนสิการสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีทักษะการคิดตามแนวโยนิโสมนสิการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตโดยใช้การสอนตามแนวโยนิโสมนสิการว่าจะมีผลต่อความสามารถในการตัดสินใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อจะนำไปสู่การแก้ปัญหา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอีกทั้งยังเป็นการนำวิธีสอนตามแนวพุทธศาสนาไปเผยแพร่ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้ฝึกคิดผู้วิจัยจึงเลือกทดลองนำการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาผลของการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการ ว่ามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่องตัวเรา และความสามารถในการตัดสินใจ ต่อนักเรียนอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการกับการสอนตามปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการกับการสอนตามปกติ

สมมติฐาน

1. ความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

ความสำคัญและประโยชน์

1. ด้านความรู้
 - ทำให้ทราบผลของการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการที่มีต่อความสามารถในการตัดสินใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ด้านการนำไปใช้
 - 2.1 เป็นแนวทางในการปรับปรุง การเรียนการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการที่มีต่อความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 - 2.2 เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ่อลือที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 55 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ใช้เวลาทั้งหมด 30 คาบ คาบละ 20 นาที สอนวันละ 3 คาบ สัปดาห์ละ 5 วัน เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ มี 1 ตัว คือ วิธีสอน ซึ่งแปรค่าได้ 2 ค่า คือ

3.1.1 การสอนตามแนวโยนิโสมนสิการ

3.1.2 การสอนตามปกติ

3.2 ตัวแปรตาม มี 2 ตัวคือ

3.2.1 ความสามารถในการตัดสินใจ

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หน่วยที่ 1 สิ่งที่มีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการตัดสินใจ หมายถึง การตกลงใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งจากการพิจารณาสถานการณ์ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ สำหรับนำไปปฏิบัติโดยพิจารณาจากการไตร่ตรองอย่างรอบคอบของเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เรื่อง ตัวเรา ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการตัดสินใจที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยปรับปรุงมาจากกลยุทธ์การตัดสินใจของดิงค์เลจ (Dinklage) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 รู้ว่าสิ่งที่ต้องตัดสินใจคืออะไร เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถบอกปัญหาจากสถานการณ์ได้

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถบอกข้อมูลจากสถานการณ์ที่เป็นประโยชน์ เพื่อใช้ในการตัดสินใจได้

ขั้นที่ 3 รู้ทางเลือกที่มีอยู่ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่า มีทางเลือกอะไรบ้างในการตัดสินใจเลือกเพื่อแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 ชั่งน้ำหนักตัวเลือกแต่ละตัว เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถบอกผลดีผลเสียแต่ละทางเลือก พิจารณาว่าทางเลือกใดมีน้ำหนักดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาในขั้นที่ 1 ได้

ขั้นที่ 5 ตัดสินใจเลือกเป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนรวมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งทำการทดสอบหลังสอนจากการสอนตามแนวโยนิโสมนสิการ และการสอนตามปกติ

3. การสอนตามแนวโยนิโสมนสิการ หมายถึง การสอนที่นำวิธีคิดตามแนวพุทธธรรม ที่เรียกว่าโยนิโสมนสิการมาสอนโดยการสอดแทรกกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกการคิดโดยใช้วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออก โดยสอนให้ครบทั้งคุณและโทษหรือข้อดีและ ข้อเสีย เป็นการยอมรับทุกส่วนตามจริง ตลอดจนมองหาแนวทางในการแก้ไขด้านโทษหรือ ด้านข้อเสียนั้นๆ และคิดหาทางออกที่ดีที่สุด

4. วิธีสอนตามปกติ หมายถึง การสอนตามแผนการสอนของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนวัดบ่อล้อมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช